

NEJLEPŠÍ NÁPADY PRO DĚTI

Výtvarné náměty pro celý rok

Alena Kulhánková

TVOŘIVÁ FANTAZIE

BAREVNÁ INSPIRACE

NETRADIČNÍ VÝTVARNÉ MATERIÁLY

ORIGINÁLNÍ NÁMĚTY

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **trestně stíháno**.

Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout s portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umísťování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takovéto sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

Copyright © Grada Publishing, a.s.

Alena Kulhánková

NEJLEPŠÍ NÁPADY PRO DĚTI

Výtvarné náměty pro celý rok

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
tel.: +420 220 386 401, fax: +420 220 386 400
www.grada.cz
jako svou 2437. publikaci

Odpovědná redaktorka Jana Jandovská Kubínová
Sazba a zlom Milan Vokál
Počet stran 140
Vydání 1., 2006

Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a. s.
Husova ulice 1881, Havlíčkův Brod

© Grada Publishing, a.s., 2006
Cover Photo © profimedia.cz/CORBIS

ISBN 80-247-1333-0 (tištěná verze)
ISBN 978-80-247-6197-8 (elektronická verze ve formátu PDF)
© Grada Publishing, a.s. 2011

Obsah

Úvod	7
Jak pracovat s knihou	9
Podzim	11
Domečky	12
Jablíčka	14
Kapří rej	16
Kočka	18
Podzimní jabloň	20
Podzimní hry	22
Podzimní sluníčko	24
Pohádkové lepoprelo	26
Princezna	28
Ptáci na drátě	30
Rybičky	32
Strom na dveřích	34
Strom s lístečky	36
Tablo kamarádů	38
Žirafa	40
Zima	43
Betlém	44
Čerti	46
Domečky	48
Pec	50
Polaz	52
Ptačí budka	54
Sněhulák Lojzík	56
Stromeček na plátně	58
Vánoční přání	60
Vánoční stromeček na postavení	62
Vánoční stromeček na zeď	64
Zima na skle	66
Zimní království	68

Zimní mráček	70
Zvířátka v lese	72
Jaro	75
Beránci	76
Čarodějnice s kocourem	78
Červánková víla	80
Jarní strom	82
Jaro a Morena	84
Kašírované sluníčko	86
Kohoutci z nafukovacích balonků	88
Kvetoucí stromy	90
Mláďata	92
Moře na dveřích	94
Papírové ubrousky	96
Ptačí sněm	98
Sněženky	100
Tužky	102
Velikonoce	104
Léto	107
Čtvero ročních dob na Zelené hoře	108
Klobouky	110
Kočí ráj	112
Kohoutek a slepička	114
Kouzla a čáry	116
Lepenkové domečky	118
Léto	120
Motýli	122
Mozaika z víček	124
Piráta	126
Robot	128
Sluníčko z moduritu	130
Strom radosti	132
Vodníci	134
ZOO	136

Výtvarná tvorba je pro děti velice oblíbenou a zajímavou činností. Nabídneme-li dětem několik možností trávení volného času, vždy si část dětí vybere výtvarnou činnost, ať už se jedná o spontánní kreslení nebo práci s navrženým námětem. Děti baví tvořit, zkoušet nové, pro ně neznámé techniky, objevovat a experimentovat. Rozvíjí tím nejen svou fantazii, ale i tvořivost a pozorovací schopnosti.

Mnohdy stačí dětem nabídnout papír, pastelky, lepidlo a nůžky. Dokáží si s tímto materiálem vyhrát a vytvořit neuvěřitelné věci. S papírem si užijí spoustu zábavy. Mohou na něj malovat, stříhat ho, vystříhovat, vytrhávat obrázky, lepit, skládat, mačkat, tvarovat. Z papíru se dá vytvořit spousta krásných a zajímavých věcí.

Některé děti rády pracují na malých formátech, některé se nebojí „roz-máchnout“ a pustit se do práce na formátu větším. V naší družině často pracujeme na větších formátech. Většinou tak vzniká kolektivní dílo a děti se učí spolupracovat v týmu. I když školní družina není vybraná skupina výtvarně zaměřených dětí, tvoříme rádi a často.

Inspirací k tvorbě pro děti bývají jejich vlastní prožitky, to, s čím se právě setkávají, co je právě zajímavá, trápí, to, z čeho mají radost. K námětům nám slouží procházky, poslech četby, zážitky dětí z domova i ze školy.

Výtvarná tvorba neznamená pro děti jen tvoření, ale velice dobře si při ní odpočinou, odpoutají se od svých problémů a uklidní se. Výtvarná tvorba je pro ně hrou, ale i možností sebevyjádření, způsob relaxace i terapie. Když s dětmi o jejich díle mluvíme, dozvídáme se hodně o jejich vnitřním světě. Při tvorbě se děti uvolní a vytváří se ovzduší pohody. K práci si můžeme pouštět reprodukovanou hudbu.

Nehodnoťme práce dětí očima dospělých. Důležité je, aby je práce bavila, aby cítily radost z tvorby a pohodu při práci, aby odhodily zábrany a nezískaly dojem, že se jim práce nedaří. Při tvoření nesledujme, jaký postup je špatný nebo správný. Prostě to zkusme. Umožňují-li nám to prostory, snažme se dílka dětí vystavovat v co největší míře. Pro děti je to povzbuzení i odměna.

Jak pracovat s knihou

Knihy je rozdělena do 4 částí, podle ročních období, jak následují po sobě ve školním roce. V každé části je uvedeno 15 děl. V těchto jednotlivých částech nejsou pouze náměty zaměřené k danému ročnímu období, ale i náměty, které se týkají jiných oblastí, se kterými se děti setkávají. Jednotlivá témata jsou v každém období řazena podle abecedy.

U každého obrázku je uveden námět na motivaci, který můžete použít. Pravděpodobně však budete děti motivovat situacemi, které jsou vám blízké, záležitostmi, s nimiž se právě setkáváte.

Dále jsou uvedeny základní výtvarné postupy, které byly použity při tvorbě. Postup při jejich realizaci je uveden v popisu práce.

Knížka je zamýšlena jako sbírka výtvarných a rukodělných námětů a nápadů s popisem jejich možné realizace, se zaměřením především na tvorbu z papíru. Jsou v ní uvedeny podrobné postupy práce, ale vy se nebojte vytvořit z námětu něco úplně nového, dotvářet ho a měnit svým způsobem.

U každého obrázku je uveden výpis pomůcek, které je třeba k tvorbě konkrétního díla. Pokud se týká materiálu – nejčastěji používaným materiálem je papír s vodovými nebo temperovými barvami a tušemi. Často používaným materiálem je odpadový materiál, jako jsou lepenkové obaly nebo staré plakáty, válce z tvrzeného papíru apod. Používání plakátů sice není ideální, protože mají lesklý povrch a přilepené materiály na nich špatně drží, ale využít je lze.

Uvedeno je také několik stejných motivů, které jsou vyrobeny různými výtvarnými postupy – sluníčko, kočky, domečky, ptáci, ryby, stromy.

Výrobky vznikly při pobytu dětí ve školní družině. Vytvořily je tedy děti ve věku 6–10 let. (Pouze dílko *Strom radosti* bylo vyrobeno na škole v pří-

rodě). Při tvoření v družině nejsou děti v podstatě omezeny časem a mohou tvořit tak dlouho, dokud je to baví. Proto také v publikaci nejsou uvedeny časové rozvrhy jednotlivých prací. Některé práce vznikaly po dobu několika dní, i když často z těch důvodů, že se práce musela nechávat zaschnout apod. Při některých výrobcích je nezbytná pomoc dospělého. Jedná se především o vyřezávání lepenkových krabic, nebo prostrhávání malých otvorů v papíru.

Je nutné také dodržovat bezpečnost, hlavně při práci s ostrými předměty, maximální bezpečnost pak při práci se Savem nebo zapálenou svíčkou. Při těchto pracích rozhodně budme maximálně ostražití a děti důkladně poučme o zacházení s těmito pomůckami.

Všechny práce vyrobily děti ze ZŠ Palachova ve Žďáru nad Sázavou, v naprosté většině při týmové spolupráci.

Význam ikon

Náměty k motivaci

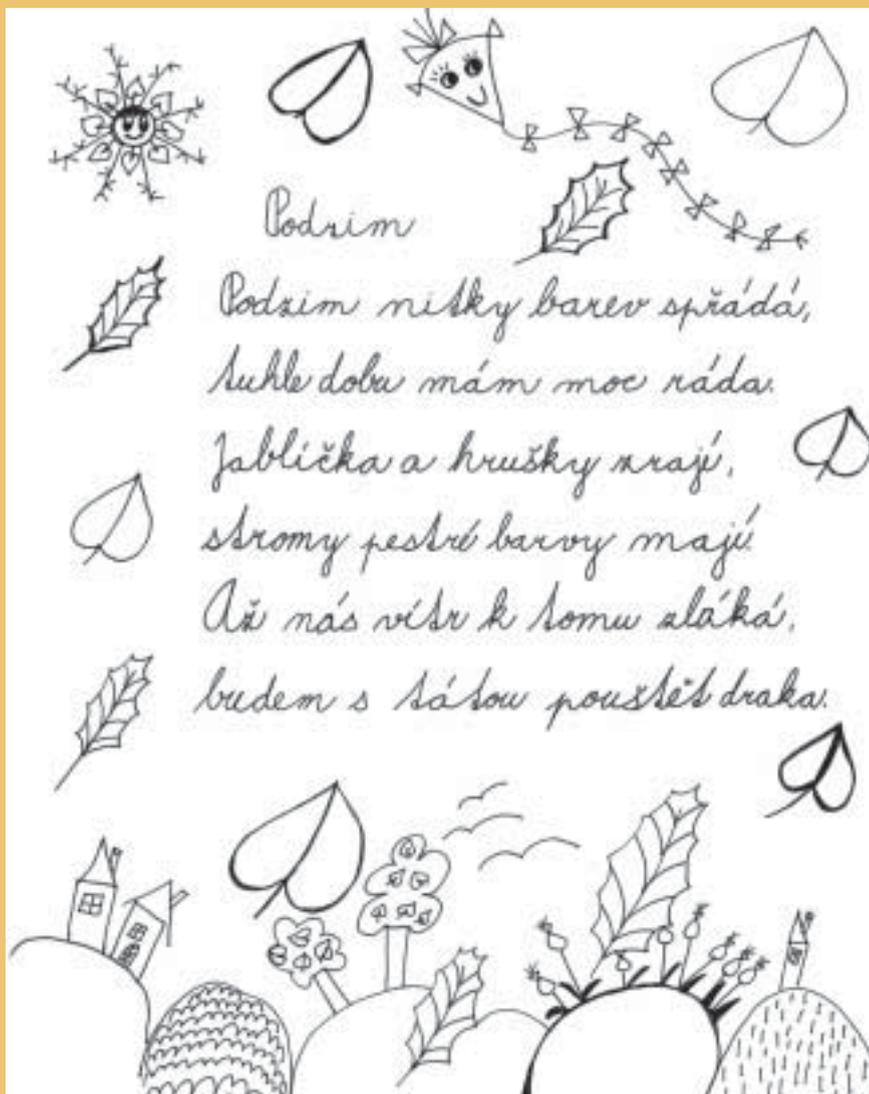
Hlavní výtvarné postupy

Pomůcky

Pracovní postup

Domečky

Připravíme si kalendáře a pohlednice s obrázky měst a jejich historickými památkami. Rozložíme je na koberec a posadíme se kolem nich. Poznávají děti některá města?

Na náměstí našeho města stojí některé historické budovy. Jaké to jsou a jak se dětem líbí? Byly na výletě v jiných městech, která mají historické jádro? Dokázaly by o některém městě říci něco konkrétního? Vybereme si domečky, které se nám nejvíce líbí a pokusíme se je namalovat.

vymývaná klovatina

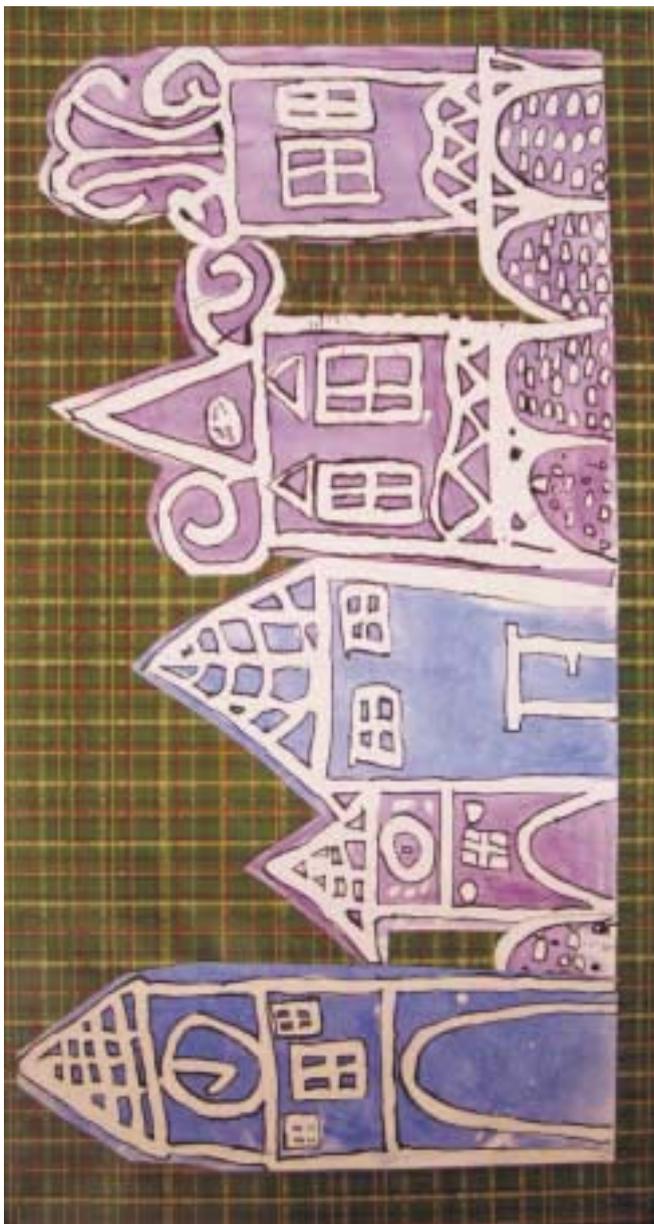

bílý karton, nůžky, křídly, klovatina, lepidlo, černá tuš, špejle, štětec

Práce na bílém kartonu

Štětcem namočeným do klovatiny kreslíme domečky. Po zaschnutí domečky vybarvíme suchými křídami. Křídly dobře roztíráme po celé ploše výkresu, můžeme použít i více barev, které do sebe „vetřeme“. Po vybarvení výkres vymýváme pod tekoucí vodou tak dlouho, dokud se nevymyje veškerá klovatina. Výkres necháme uschnout. Domečky domalujeme černou tuší a vystříháme.

Jablíčka

Přineseme si jablíčka a uděláme výstavku. Prohlížíme si je a vybíráme nejlépe vybarvená. Uděláme ochutnávku a vybereme nechutnější jablíčko. Povíme si, proč máme jíst jablka každý den.

koláž kombinovaná s prostřihováním kartonu, práce se šablonou

šablona jablíčka prostřihovaného a plného, barevné papíry, staré časopisy, lepidla, nůžky, aranžérská tapeta v několika barvách, karton A2

Jablíčka

Nejdříve si vystříhneme podle šablony plné jablíčko. Na ně nalepujeme natrhané kousky barevných obrázků z časopisů nebo proužky barevného papíru či kousky barevných papírů. Na tato strakatá jablíčka přilepíme jablíčko prostřihované z bílého kartonu.

Hotová jablíčka nalepíme na barevné tapety.

Kapří rej

Na podzim probíhá výlov rybníků. Co je to výlov a kdo už u výlovu byl? Děti vypráví zážitky. Kdo se o ryby v rybnících stará během roku? Jak? Co dělají ryby v zimě?

kolorovaná kresba svíčkou, zapouštění inkoustu, kresba zmizíkem

plakát, špejle, štětce, misky na inkoust, inkoust – zelený, modrý, červený –, Savo (nebo zmizík), nádobka na Savo, mycí houba, bílá svíčka, lepidlo na papír, kreslicí karton A3

Práce na plakátě

Na bílé (rubové) straně plakátu kreslíme bílou svíčkou vlnky, které několikrát silně obtáhneme. Nalijeme si do misek modrý a zelený inkoust a pomocí houby ho zlehka nanášíme na plakát. Po zaschnutí práce sem nalepíme ryby a malé kousky papíru, které nám zbyly po vystřížených kaprech.

Ryby

Na několik míst kartonu A3 nalijeme malé množství červeného a modrého inkoustu a pomocí štětce inkoust do sebe zapouštíme. Po zaschnutí inkoustu vykreslujeme rybu zmizíkem nebo pomocí špejle namáčené do Sava. Ryby vystříhneme.

Kočka

Kdo má doma nějaké zvířátko, o které se stará a jak? Kdo má doma kočku? Povídáme si o chování koček a o radostech i starostech s tím spojených. Porovnáváme prostředí, ve kterém žijí u babičky na vsi, a prostředí v panelovém domě.

koláž

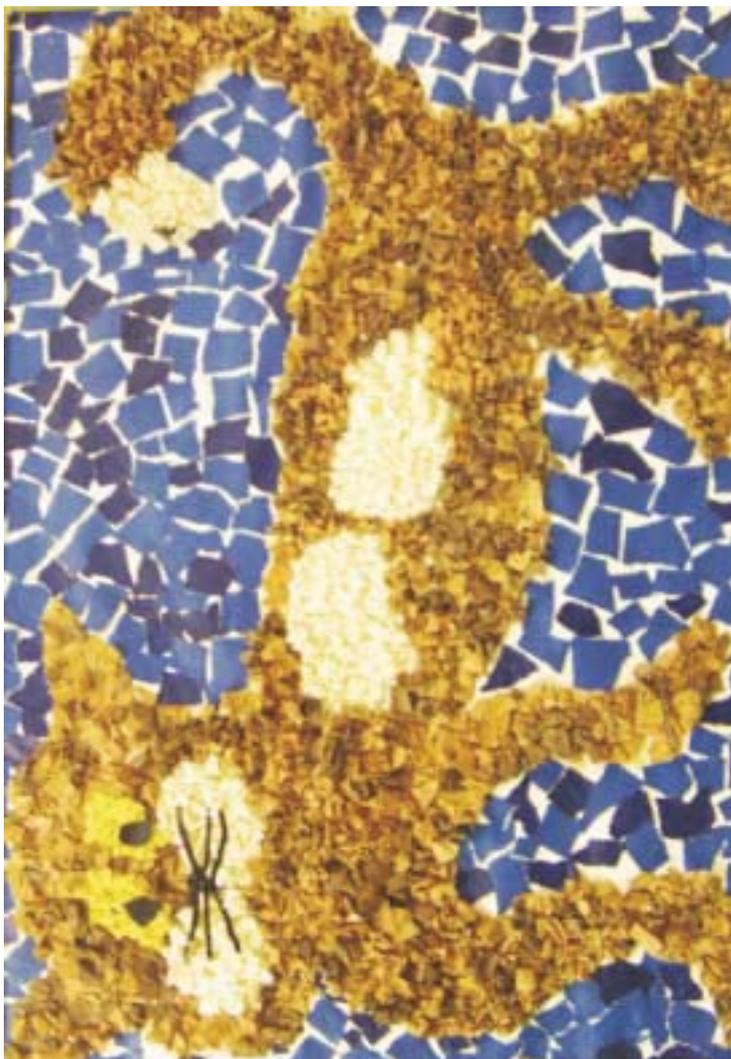

barevné papíry, obrázky z časopisů apod., lepidlo na papír, tužka, kreslicí karton A2, lak ve spreji, nůžky

Práce na kartonu

Tužkou si nakreslíme kočku. Namačkáme si větší množství barevných papírků na malé „kuličky“. Část kočky potřeme lepidlem a nalepíme namačkaný papír. Na vousy nastříháme proužky barevného papíru a nalepíme je kočce k čumáčku. Kolem kočky lepíme natrhané kousky papíru v několika barvách, mezi nimi necháváme malé mezery. Po zaschnutí práce kočku přestříkáme lakem ve spreji. Tím zajistíme lepší stálobarevnost papíru a snížíme možnost odlepování namačkaných papírků.

Podzimní jabloň

Na podzim dozrává mnoho druhů ovoce. Kdo pomáhá při sklizni, kde se ovoce skladuje přes zimu? Co můžeme s ovocem udělat, když ho nemůžeme uskladnit a máme ho velké množství k přímé spotřebě? Pomáháme mamince při zavařování? Ve školní kuchyňce si připravíme dušená jablka se skořicí.

koláž kombinovaná s tiskem z polystyrénu

šablona jablíčka, barevné papíry, lepidla, štětce, miska na vodu, vodové barvy, kousky polystyrénu, nožik (rydlo), karton A2, barevný plakát na podlepení práce, tužka, nůžky

Příprava razidel

Na kousek polystyrénu si předkreslíme tužkou list ze stromu. Pomocí nožíku ho vyryjeme. Na rytí můžeme použít i rydlo nebo nůžky.

Práce na kartonu A2

Na karton A2 žluté barvy otiskujeme razítka listů. Razítka natíráme vodovými barvami. Po zaschnutí práce nalepíme strom.

Strom

Z hnědého papíru vytrháváme proužky a postupně je lepíme do tvaru kmene a větví na potištěný karton. Podle šablony si nakreslíme na barevný papír jablíčka. Vystříhneme je a přilepíme na strom. Na závěr přilepíme obrázek na barevný plakát, čímž vytvoříme pěkný barevný rám.